

TARVIKKEET



Kärjestä terävät vai tylpät?
Portin voi hyvin tehdä tavallisista pyörötolpista. Mutta jos saat käsiisi kärjestä jo valmiiksi teräväksi muotoiltuja tolppia, säästät omaa työtesi ja aikaa. Teräväkärkiset tolpat uppoavat myös maahan vaivattomammin.

Portti PERINTEISIN LIITOKSIN

Tee Itse



VAIKEUSASTE:

Pyöreiden tolppien liitokset vaativat hieman näppäryyttä ja perusteellisuutta. Muut työvaiheet sopivat kaikille.

AJANKÄYTTÖ:

Yksi päivä
(pystytys mukaan lukien)

HINTA:

Noin 50 €

Paaluista tehdyt aidantolpat ja portti ovat edullinen ratkaisu, kun haluat rajata oman tonttisi naapureista. Huomaamaton portti istuu ympäristöönsä.

Pensas- tai lankkuaita on usein hyvä ja ulkonäöltään onnistunut valinta, kun oma tontti halutaan rajata vaikkapa tiestä kaupunki- tai haja-asutusalueella. Kesämökin maisemissa huoliteltu pensasaita tai viimeistely säleaita saattaa kuitenkin näyttää hieman yliampuvalta. Pensasaitaa on myös hoidettava säännöllisesti. Teräsverkosta ja pyöreistä paaluista tehty aita on sopivan huomaamaton ja edullinen vaihtoehto.

Tässä mallissa ei tarvitse rehkiä lukuisten tolpanjalkojen upottamiseksi. Varsinkaan silloin, jos materiaaliksi valitaan painekyllästetty, kärjistään terävät paalut. Tässä tolpat upotetaan noin 70 cm:n syvyyteen, mutta ne kestäisivät pidempään pylväsjalkoihin asennettuina. Portin – sekin painekyllästettyä pyöreää puuta – teko voi tuntua työlämmältä, sillä liitokset saattavat aiheuttaa päänsäryä. Vanhanajan nikkaritaidoilla, muutamalla kikalla ja tarkoilla mitoilla liitoksista tulee kuitenkin erinomaiset.

Portinraami

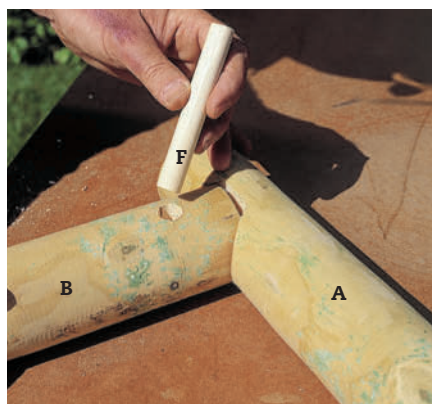
Tässä tehtävä portti on valmistettu pyöreistä aitaपालuista, joita myydään erikokoisina puutavaraliikkeissä.

Pyöreitä tolppia on hieman hankalampi työstää kuin neliskulmaisia, sillä sekä mittaukset että liitokset voivat aiheuttaa päänsäryä. Kunnon välineillä, kärsivällisyydellä ja tarkkuudella tehtävästä selviää silti aivan kunnialla.

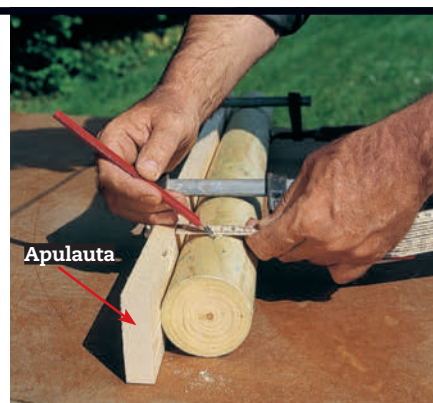
Portin osat kootaan ulkokäyttöön soveltuvilla ruuveilla ja pu-liimalla. Lisäksi porttia vankistetaan upottamalla vaakarakenteisiin neljä pyörötappia. Näin ruuveilla on enemmän pintaa, johon "sitoutua". Se on tärkeää, kun portin liitoksista halutaan mahdollisimman tukevat ja pitkäkestoiset.



2 Sahaa molempiin pystytolppiin reiät (A) puoleenväliin tolpan syvyyttä (tässä 3,5 cm). Käytä työhön 70 mm:n reikäsahaa.



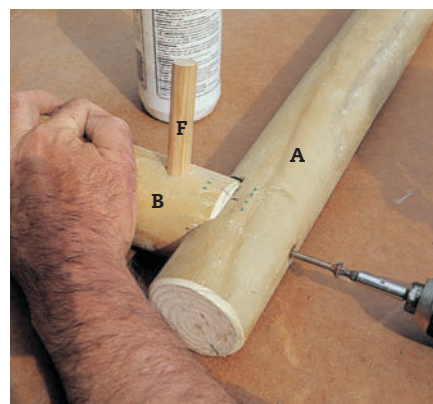
4 Pora portin vaakatorppaan (B) reikä (Ø 21 mm) poikittaistappia (F) varten. Puun päädyn lähelle asetetut ruuvit ovat ongelmallisia, joten niille on luotava kiinnityspintaa. Reiän syvyys on vain 6 cm, joten tappi jää hieman esille.



1 Ensimmäiseen kiinnitetään apulauta. Lautaa toimii ikään kuin alustana mittojen ottamista varten. Samalla se estää tolppaa vierimästä mittaamisen ja poraamisen aikana.



3 Sahatut reiät puhdistetaan terävän taltan avulla. Reikien pohja on saatava pinnaltaan täysin tasaiseksi. Vain tällä tavoin liitoksesta voidaan tehdä vankka, tiivis ja suorakulmainen.



5 Nyt portin rungon voi koota. Käytä PU-liimaa sekä liitoksissa että poikittapissa (F) ja kiinnitä liitokset ruuveilla. Tappi sahataan tasoon, kun se on pohjassa.

Poikittaistuki

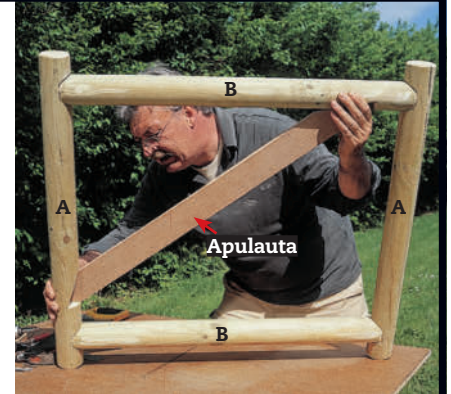
Poikittain asetettu tolppa jäykistää portin raamin ja pitää portin suorassa. Tolppa asetetaan kulkemaan raamin yläosasta viistosti saranapuolen alaosaan. Poikittaistolppa tukee myös portin ylintä vaakatulppaa salpapuolelta.

Jotta poikittaistolpasta olisi mahdollisimman paljon hyötyä, se asetetaan portin sisäsiivuun veistettyyn loveen.

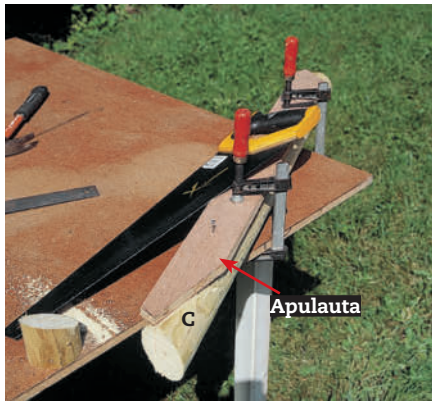
Jos portti olisi tehty neliskanttisista tolpeista, tämä työvaihe olisi sujunut ilman huolen häivää. Pyöreiden tolppien käyttö tekee tehtävästä paljon haastavamman. Huolellisesti mittaamalla ja käyttämällä apulautaa kaavana tehtävästä selviää hyvin.



1 Sahaa poikittaistolppaa varten lovi pystytolpan (A) saranapuolelle ja yläosaan (B). Vaakaviilto sahataan puoleenväliin tolppaa (3,5 cm). Pystyviisteen pituus selviää asettamalla lauta (sama leveys kuin poikittaistolpalla) kiinnityskohtien väliin.



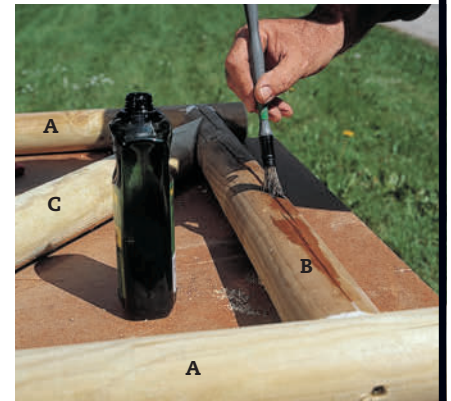
2 Poikittaistolpan päätykulmat selviävät kaavan avulla (jonka voit tehdä apulaudasta, kun olet mitannut ja sahannut kaiken valmiiksi). Tee merkinnät laudan sileään pintaan ja sahaa lauta niin, että se istuu riittävän kireästi raamissa.



3 Kiinnitä apulautaa poikittaistolppaan (C) parilla naulalla. Nyt voit käyttää lautaa alustana, kun sahaut poikittaistolpan päädyt oikeaan kulmaan.



4 Naputtele poikittaistolppa (C) paikoilleen raamin loveen ja kiinnitä se jokaisessa liitoskohdassa PU-liimalla ja 5 x 80 mm:n ruuveilla.



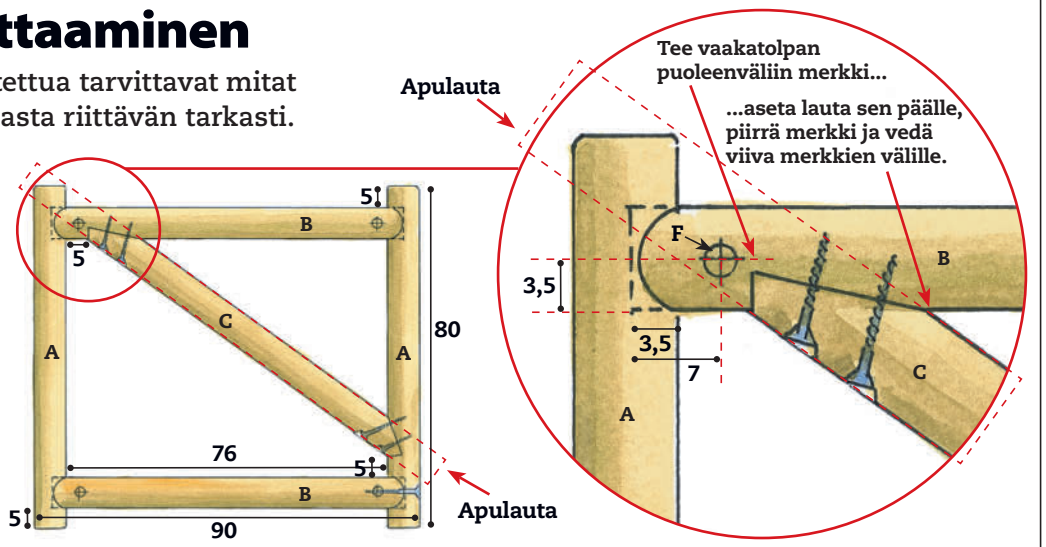
5 Suojaa puu lahoamiselta. Paine-kyllästetyn puun käyttöikä on pitkä, kun se suojataan puuöljyllä. Päät ovat erityisen alttiita vedelle, joten ne muotoillaan viistoiksi (tai suojataan alumiinilevyllä), jotta vesi pääsee valumaan pois.

Paalujen mittaaminen

Haasteena on saada otettua tarvittavat mitat paalun pyöreästä pinnasta riittävän tarkasti.

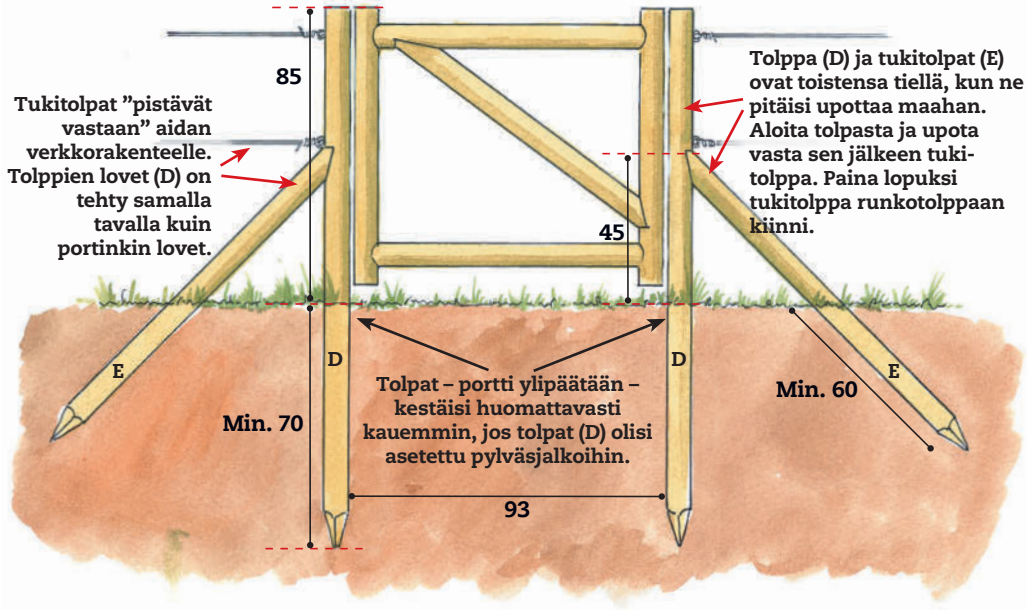
Poikkitolpalla (C) varmistetaan, että raamista tulee niin vankka ja vakaa, että porttia voidaan käyttää. Koska pyöreästä puusta voi olla vaikea saada otettua mittoja, on poikittaistolpan levysisestä laudasta tehtävälle kaavalle käyttöä.

Näistä piirroksista näet, kuinka kaavaa käytetään raamin osien (A ja B) ja poikittaistolpan viistolovetuksen työstämiseksi oikeaan kokoon.



Portin pystyttäminen

Jos portti tulee osaksi verkkoaitaa (kuten tässä), maahan upotetaan kaksi tukitolppaa, jotka tukevat portin rakennetta.



Junttaa käyttämällä tolppien päät eivät vaurioidu tolppia upotettaessa.



TARVIKELUETTELO

Tarvikkeet

70 mm:n painekyllästettyjä tolppia:

- Portin pystytolpat, 2 kpl, (A) à 80 cm
- Portin vaakatulpat, 2 kpl, (B) à 83 cm
- Poikittaistolpat (C), n. 90 cm (sovita)
- 2 runkotolppaa (D) à noin 155 cm
- 2 tukitolppaa (E) à noin 110 cm

21 mm:n pyörötankoa:

- 4 poikkitaippia (F) à 10 cm

Lisäksi:

- Apulauta, 7 x 100 cm
- 4 ruostum. teräsruiuua, 5 x 120 mm
- 4 ruostum. teräsruiuua, 5 x 80 mm
- 2 portinsananaa 38,5 cm (kuumasinkitty, irtosaranoin)
- Salpa
- Alumiinilevyn pala (tolpanhatuksi)
- Pu-liimaa (ulkokäyttöön)

Erikoistyökalut

- Juntta (myös leka käy)

Portti lukitaan salvalla, joka on upotettu portin ja runkotolpan pintaan.

Alumiinihatut kiinnitetään kumilevyillä varustetuilla kiristysruuveilla. Naputtele hatut varovasti muotoon.

Portissa on kaksi saranaa. Niiden kiinnitystä varten tolppaan on taltattu tasainen pinta.

Tuuli ja sää kuivattavat puun ajan mittaan, jolloin siihen syntyy halkeamia ja rakoja. Ne voi tilkitä pellavaöljykitillä. Sivele puu ensin pellavaöljyvernissalla, muuten kitti ei tartu kiinni.